

§ 169

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ym. valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvojen tarkistamista

HEL 2022-005977 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvojen tarkistamista:

”Aloitteessa todetaan, että jos palvelusetelien arvo on palvelusta asiakkaalle aiheutuneisiin kustannuksiin nähden riittämätön, haittaa se yhdenvertaisuuden toteutumista ja alan yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsingin tulisi tarkistaa sosiaali- ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvoja siten, että ne vastaavat yleisten kustannusten nousua.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että yleiseen kaikkien sosiaali ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvojen tarkistamiseen toteuttamiseen ei ole tarpeellista ryhtyä, koska nykyiset palvelusetelien arvot vastaavat pääosin omasta tuotannosta ja mahdollisesta ostopalvelusta aiheutuvia kustannuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo kuitenkin, että palvelusetelien arvoja tulee arvioida jatkuvasti ja arvojen tarkistamista tuodaan päätöksentekoon aina, kun niiden tarkistamiselle on tarve asiakkaiden palvelun saannin varmistamiseksi. Tätä on erityisen tärkeää tehdä tilanteessa, jossa kustannusten nousu on voimakasta. Erityisesti lautakunta korostaa tarvetta sille, että oman tuotannon kustannukset ovat avoimet ja selkeästi vertailtavissa palvelusetelien hinnoitteluun.

Palvelusetelien asiointi- ja hallinnointijärjestelmän vaihtumisen yhteydessä vuonna 2020 kaikkien käytössä olevien palvelusetelien sääntökirjat ja arvot tarkasteltiin ja niihin tehtiin tarvittavat muutokset. Tämän jälkeen palvelusetelien arvojen korotuksia on tuotu palvelukohtaisesti lautakunnalle hyväksyttäväksi välittömästi, jos on havaittu, että palvelusetelien nykyinen arvo ei todellisuudessa kata palvelun kustannuksia tai asiakkaan saama palvelu vaarantuu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kuitenkin kehottaa toimialaa tarkastamaan niiden palvelusetelien arvot, jotka on hinnoiteltu viimeksi kyseisen palvelusetelien käyttöönottoaiheessa, ja tuomaan näiden palvelu-

setelien osalta mahdolliset arvon korotukset lautakunnalle päätettäväksi.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveyspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveyspalveluja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-
ranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Palvelusetelin arvon määrittely

Palvelusetelin arvon päättää kunta. Kunta arvioi asiakkaan palveluntarpeen, myöntää palvelusetelin ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Palvelusetelien arvon määrittely perustuu aina toimintoperusteiseen kustannuslaskentaan, jonka perustana on kunkin palvelun oman tuotannon palveluprosessi. Jokaiselle palveluprosessin kohdalle on laskettu voimavarojen käyttö ja tätä vastaava kustannus.

Tämän lisäksi palvelusetelin arvon määrittelyssä huomioidaan mahdolliset ostopalvelusta aiheutuvat kustannukset.

Palvelusetelin arvon määrittelyä tehdään lisäksi yhteistyössä palveluntuottajien sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Palvelusetelin käyttöönoton yhteydessä tarkastellaan palvelun nykyinen tuotantorakenne sekä palvelusetelin soveltuvuus kyseiseen palve-

luun. Valmistelun yhteydessä arvioidaan lisäksi, mikä on palvelusetelin suhde omaan toimintaan ja minkälaista ostovolyymiä on suunniteltu.

Palvelujen järjestämisen palvelusetelien avulla arvioidaan olevan pääosin kustannusneutraalia omaan toimintaan verrattuna. Muilta osin palveluseteliä tarjotaan budjetin sisällä oman tuotannon ja ostopalvelun vaihtoehtona.

Mikäli palvelusetelin kustannukset ylittävät reilusti oman tuotannon tai ostopalvelusta aiheutuvat tuotannon kustannukset, on toimialalla syytä arvioida kyseisen palvelun tuottamistapaa uudestaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttö tuottamistapana parantaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palvelusetelien käyttö oman tuotannon ja ostopalvelun tukena lisää helsinkiläisten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä voinnin mahdollisuuksia sosiaali- ja terveystaloudissa.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Muutetaan lausunnon kolmas kappale seuraavaksi:

”Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo kuitenkin, että palvelusetelien arvoja tulee arvioida jatkuvasti ja arvojen tarkistamisia tuodaan päätöksentekoon aina, kun niiden tarkistamiselle on tarve asiakkaiden palvelun saannin varmistamiseksi. Tätä on erityisen tärkeää tehdä tilanteissa, jossa kustannusten nousu on voimakasta. Erityisesti lautakunta korostaa tarvetta sille, että oman tuotannon kustannukset ovat avoimet ja selkeästi vertailtavissa palvelusetelien hinnoitteluun.”

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalouden palvelusetelien arvojen tarkistamista:

”Aloitteessa todetaan, että jos palvelusetelien arvo on palvelusta asiakkaalle aiheutuneisiin kustannuksiin nähden riittämätön, haittaa se ydenvertaisuuden toteutumista ja alan yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsingin tulisi tarkistaa sosiaali- ja terveystalouden palvelusetelien arvoja siten, että ne vastaavat yleisten kustannusten nousua.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että yleiseen kaikkien sosiaali ja terveystalouden palvelusetelien arvojen tarkistamiseen toteuttamiseen ei ole tarpeellista ryhtyä, koska nykyiset palvelusetelien arvot vastaavat pääosin omasta tuotannosta ja mahdollisesta ostopalvelusta aiheutuvia kustannuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta lisäksi toteaa, että palvelusetelien arvoja arvioidaan jatkuvasti ja arvojen tarkistamista tuodaan päätöksentekoon aina tarvittaessa.

Palvelusetelien asiointi- ja hallinnointijärjestelmän vaihtumisen yhteydessä vuonna 2020 kaikkien käytössä olevien palvelusetelien sääntökirjat ja arvot tarkasteltiin ja niihin tehtiin tarvittavat muutokset. Tämän jälkeen palvelusetelien arvojen korotuksia on tuotu palvelukohtaisesti lautakunnalle hyväksyttäväksi välittömästi, jos on havaittu, että palvelusetelien nykyinen arvo ei todellisuudessa kata palvelun kustannuksia tai asiakkaan saama palvelu vaarantuu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kuitenkin kehottaa toimialaa tarkastamaan niiden palvelusetelien arvot, jotka on hinnoiteltu viimeksi kyseisen palvelusetelien käyttöönottoaiheessa, ja tuomaan näiden palvelu-

setelien osalta mahdolliset arvon korotukset lautakunnalle päätettäväksi.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveystalouden saajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalouksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveystaloukset, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystaloutta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-
ranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Palvelusetelin arvon määrittely

Palvelusetelin arvon päättää kunta. Kunta arvioi asiakkaan palveluntarpeen, myöntää palvelusetelin ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Palvelusetelien arvon määrittely perustuu aina toimintoperusteiseen kustannuslaskentaan, jonka perustana on kunkin palvelun oman tuotannon palveluprosessi. Jokaiselle palveluprosessin kohdalle on laskettu voimavarojen käyttö ja tätä vastaava kustannus.

Tämän lisäksi palvelusetelin arvon määrittelyssä huomioidaan mahdolliset ostopalvelusta aiheutuvat kustannukset.

Palvelusetelin arvon määrittelyä tehdään lisäksi yhteistyössä palveluntuottajien sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Palvelusetelin käyttöönoton yhteydessä tarkastellaan palvelun nykyinen tuotantorakenne sekä palvelusetelin soveltuvuus kyseiseen palve-

luun. Valmistelun yhteydessä arvioidaan lisäksi, mikä on palvelusetelin suhde omaan toimintaan ja minkälaista ostovolyymiä on suunniteltu.

Palvelujen järjestämisen palvelusetelien avulla arvioidaan olevan pääosin kustannusneutraalia omaan toimintaan verrattuna. Muilta osin palveluseteliä tarjotaan budjetin sisällä oman tuotannon ja ostopalvelun vaihtoehtona.

Mikäli palvelusetelin kustannukset ylittävät reilusti oman tuotannon tai ostopalvelusta aiheutuvat tuotannon kustannukset, on toimialalla syytä arvioida kyseisen palvelun tuottamistapaa uudestaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttö tuottamistapana parantaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palvelusetelien käyttö oman tuotannon ja ostopalvelun tukena lisää helsinkiläisten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä voinnin mahdollisuuksia sosiaali- ja terveystaloudissa.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalouden palvelusetelien arvojen tarkistamista. Lausuntoa on pyydetty 13.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

30.08.2022

Asia/17

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 140

HEL 2022-005977 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.08.2022 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Seija Muurisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi